№ 91 Opata powiewarda szczęsna Jozefowa. פרייטיג 20 גרעשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

21-טער יאָהרגאַנג | 19 kwietnia 1936 r. | דאָנערשטאָג, כ״ו ניסן תרפ״ח | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּרעזידענטסקאַיע 11, טעלעפאָן: 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

מורא׳דיגער הוראַגאַן און שניי-שטורם האָט אַ גאַנצען מעת-לעת געהערשט איבער פּוילען.

באַהן-קאָמוניקאַציע און טעלעפאָן-פערבינדונג איבערגעריסען אויף זעהר פיל ערטער איז לאַנד.

לאָדז האָט שוין צוויי טעג קיין טעלעפאָן-פערבינדונג מיט וואַרשאַ

די באַהנען זענען נעכטען אָנגעקומען מיט געוואַלדיגע פערשפּעטונגען.

אין די לעצטע צוויי טעג זענען מער נעמען שרעק פון אַ מורא׳דיגען שניי-שטורם אין האַראַגאַן, וואָס האָט זיך יאַרען קיין נלייכען נישט אין דער געשיכטע פון פּוילען. די פּוימער אין פּעלדער, וואָס האָבען שוין זיך אַ צווייטן וואָכען אָנגעהויבען צו גרינען זענען בעדאָרף געווארען מיט אַ נייטלעכען שכבה שניי ווי אַרום נייאָהר. דער שניי-שטורם און שרעקלעכער בעגלייט געווארען פון אַ מורא׳דיגען דראַגאַן, וואָס האָט אויף פיל ערטער אַרויסגערופען די בויטער מיט׳ן וואָרצעל, אָפּגעוואָרפען די טעלעגראַפען-סטאָלפּס און צושטערט די באַהן-לייניעס. פיל שטעט האָבען פערלוירען די פערבינדונג מיט דער הויפּט-שטאָט. לאָדז און נעכסטן און הייסע געוועזענען אָפּגעשנומען פון דער וועלט, די טעלעפאָן — און טעלעגראַפן-פערבינדונג מיט דער הויפּט-שטאָט און אַרום צענטערן פון לאַנד, אַזוי אַז מען האָבען דיר נעוואָרפען פאַר-שטאָרבענע טעלעגראַפן סלופּעס פערלוירען.

לעצט די באַהן-לייניע און אַלע צוגען פון וואַרשאַ קען לאָדז, קומען דערבייזאַן מיט גרויסע פערשפּעטונגען. דער פאַסאַזשיר-צוג, וואָס האָט געלען בעדאַרף אָנקומען 10 מיט 2 מינוט פאַר מיטאָג, און ערשט אָנגעקומען 6 פאַר נאַכט, האָט זעלבע אויך מיט אַלע אַרבעט צוגען. שלוכעס ידיעות קומען אַז פון נאַנצען לאַנד, פון די ידיעות, וואָס מער ראַבען בעקומען דורך אַמעריקאַנען (ווייל קיין טעלעפאָן-פערבינדונג מיט אַרבעט שטעט האָבען מער נאָך ביז אַזוי נישט בעקומען), דערזעהען מער זיך, אַז פון קראַקאַ און קאַטאָוויץ און נעכסטן בעקומען אַלע צוגען אַרויסגעגאַנגען. אויף פיל לייניעס און די מאַסאַזשיקאַיע אַנגעגאַנגען אָפּגעשטעלט געוואָרען. געלעגענהייט און צוריקגעשטעלט געוואָרען די קאַטאָוויצע אויף דער קאַלישער באַהן-לייניע פון טויערן און בראַנאַשטש זענען די צוגען אָנגעקומען קיין וואַרשאַ מיט גרויסע פערשפּעטונגען.

דער מאַסקווער צוג, וועלכער איז דינסטאָג בינאַכט געפאָרען שטעהען אין וואַלאַבען, האָט מען נעמרעט צוריקגעפירט קיין וואַרשאַ. די באַהן-דירעקציע האָט צוגעשיקט גרעסערע מחנות אַרבייטער אָפּצורייניגען אין צו פערריגלען די לייניעס. מען ערוואַרטעט אין מעלעגאַן-קאַמען, דער מעלעגראַף און מעלעגאַן-קאַמען, וו מער האָבען שוין אויפגעהערט מאַכען אין בין אַזוי אין לאַנד אָבערגעריכטען געוואָרען די קאָמבינאַציע מיט וואַרשאַ. דאָס מעלעגראַף אין אויך מיט פּוילען, שלעזיען און קראַקאַ, און וואַרשאַ גאַנץ איז קאַליע געוואָרען די פערבינדונג און עטלעכע פיזיעלע מעלעגאַפען, מיט פערלוירען די מעלעגאַפען - קאַמען-קאַציע אויף אַרומען אויף אַנגעגעבען פון מולנטער פון די מעלעגראַפען-מאַסטען.

געלעגען אין שוין קיין שנוי נישט געפאַלען. אַרום מיטאָג האָט די אַפּרעל-זון אָנגעלויכטן וואַרשאַ צו שיינען אין הויכעל.

נעשטאַרבען פּאַוועל אַקסעלראַד,

אַמענער פון די גרינדער פון די סאָציאַל-דעמאָקראַטיע אין רוסלאַנד.

בערלין, (י.ט.א.) עהערנעכטען איז דאָ געשטאָרבען אין אַלטער פון 78 יאָהר פּאַוועל אַקסעלראַד, אַמענער פון די גרינדער און מיהרער פון דער סאָציאַל-דעמאָקראַטישער אין רוסלאַנד.

מורה מומחה

ברוח התורה והמסורה דורש לעירנו ללמודי עברית בעברית ותנ״ך וראוי למשרה זו, יפנה תומ״י ע״פ הכתובת:

Rabin Zawładawer, Kleczew, Wojew. Łódzkie

אויך אין דייטשלאַנד שמעקט עס מיט ווינטער.

בערלין, 18 אַפּריל (פּפּ.) אין שוואַרצוואַלד האָט געלעגען גרעטשט אַ מאָראַדיגער שניי-שטורם אין קעלטן. די צוויי-קאָמבינאַציע אין די טעלעפאָן-לייניען בתרגב אין אויפגעריסען.

היינעפעלד פון „ברעמען״ האָט געוואָלט דערשיסען זיינע חברים, אויב זיי וועלען זיך נישט אַראָפּלאָזען.

ניו-יאָרק, 18 אַפּריל (פּפּ. טעל.) אין דער צייטונג „טיימס״ איז פאַרעפענטליכט געלענדט טעלעגראַמע פון גרינגלי-אינזעל: „ברעמען״ געפלויגען 86 שעה פון דובלין בין גרינגלי איסלאַנד. די גרעסטע שרעקע געבעל. די פליהער אַנגעקומען מרעטאָג מיטאָג. די פליהער האָבען אָנגענומען דעם לייכט-שורם פאַר אַ גאַפּרוירענעם דאַמפּער. פערלוירען די אַריענטאַציע. בעי דעם אַראָפּלאָזען זיך איז „ברעמען״ בעשעדיגט געוואָרען.

הינעפעלד האָט געפרוירען און איז געווען אויסגעמאַטערט. ער איז געווען גרעטע צו דערשיסען זיינע חברים, אויב זיי וועלען זיך נישט אַראָפּלאָזען. ער האָט תיכף נאָכ׳ן אַראָפּלאָזען בעקומען פרוקענע וועג. די גרעסטע סכנה פון די פליהער איז געשטאַנען פון ביסקעיס און מיליר. זיי האָבען זעהר געליטען פון דער קעלט. קעגן מאָכט חוזק פון דער אונגעשטרענגטעט פון זיינע חברים. די גרעסטע ווערטער פון אַלע דרעי פליהער, ווען זיי זענען אויסגעשטיגען, זענען געווען „גאָט זיי דאַנק״.

דאַנקזאַגונג.

די פערוואַלטונג פון בעקער-מייסטער-פעראיין, פּאַמערסקאַ 15, דריקט אויס איהר הערצליכען דאַנק די פערשעהער פון צענעראַלען סוחרים-פעראיין, פּיעט-ריקאָווער 10 אין די פערזאָנען פון די ה״ה רעדאַקטאָר ע. האַמבורסקי, דירעקטאָר ט. אַרבאַד, אַדוואָקאַט ראַזענטאַהל, רעגענשטיין און ד. צינאַמאַן פאַר זייער גוטען ווילען צו ברענגען צו אַ אויפגיביגע אין דער שפּאַלטונג אין בעקער-פעראיין אין לאָדז, וואָס איז דורך די דעלעגאַציע פון די בעקער-סעקציע זאַמדזקאַ 5, אויסגעריכטן געוואָרען.

די פערוואַלטונג פון בעקער-מייסטער-פעראיין, פּאַמערסקאַ 15

אַכטונג! אַכטונג!

פערזיכערונגס-אָנגעלעגענהייטן!

דער צענטראַלער אָרגאַניזאַציאָנס-קאָמיטעט פון פערזיכערונגס-אָנגעלעגענהייטן אין אינספּעקטאָרען בעטען אַלע קאָלעגען צו קומען אויף דער

נרינדונגס-פערזאַמלונג

וואָס קומט פאַר שבת, דעם 21-טען אַפּריל, 4 נאָכמיטאָג, אין לאָדז, זאַכאָדניאַ 26 אין בערלינער זאַל.

דער ציל פון דער פערזאַמלונג איז צו גרינדען אַ פעראיין פון פערזיכערונגס אָנגעלעגענהייטן אין אינספּעקטאָרען.

Dr. Wołkowyski

זאַכאָדניאַ 57, טעל. 37-70

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-וענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.

אַלע אַרט אַנאַליזען. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען

נעמט אָן פון 1—2 און 4—8.

Dr. P. Klinger

ספּעצ.-אַרצט פאַר הויט-האָר- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

חיילט מיט קוואַרץ-לאַמפּען.

אַנדזשעיאַ 2, טעל. 32-28.

נעמט אָן טעגליך פון 1.30 ביז 2.30 פאַר דאַמען. און פון 6—8 אָה. פאַר מענער. זונטאָג פון 10—12 פאַרם.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטן.

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-61.

שפּרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7.

נעמט אויך אָן: פון לעפּסיעס זעפּרוסער 17 פון 10 ביז 12 און פון 3 ביז 5 נאָכם. 1056

Dr. med. A. Mazur

ספּעציאַל-אַרצט פאַר טויערן, נאָז און האַלז-קראַנקהייטן.

מיט אויך שפּוט און שפּראַך-פעהלער

האָט זיך אינערנעצוינען אויף

וויסאָקאַדניאַ 65

אָנגעגאַנגען אויך דורך פיעטריק. 46) טעל. 66-01

נעמט אָן פון 11½—12½ פון פון 3—5 נאָכם.

דעם אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער פאַמיליע לאַסאָווסקי צוליב׳ן טויט פון אונזער לאַנגיאָהריגען גוט. פערוואַלטונגס-מיטגליד

נ״ע יהודה לייב

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

די פערוואַלטונג פון „לינת החולים״.

אַלון בכות.

מיר דריקען דאַנקבאַר אויס אונזער טיעפסטען מיטגעפיהל אונזער געטרייער פרייגדין רחל נאַשעלסקאַ צום פריהצייטיגען טויט פון איהר ליבע מוטער

ציר׳ל נ״ע

איר׳ם הייליגען קאָפּ פאַר דעם „בית-יעקב״-אירגאַן זאָל זי געפינען איהר טרייסט.

וחמנחם ציון — ינחמה.

שילערינס פון VII קל. פון דער „בית-יעקב״ שולע לאָדז, צענטראַלניאַנאַ 24.

ליי-ביבליאָטעק

א. נ. פון

א. אייזענשלאַס

פּאַלודניאָווע 11, לינקע אָפּיצינע.

איז טעטיג: מאָנטאָג, מיטוואָך פון 6—10 אָה. שבת פון 1—10 מיטאָג און פון 6—10 אָוונד. אַנגעשריבען קען מען זיך יעדען טאָג פון 6—10 אָה.

Dr. Niewiażski

SIENKIEWICZA 34, tel. 59-40

ספּעציאַל-אַרצט פאַר סיפיליס, שריטער און מענער-שוואַכע

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 5—9 אָוונד. 603

ליטווישע כוליגאנעס ערמאָרדען א יידישען סוחר

צוליב א שענדליכען בלוט־בלבול אין שאוועל.

קאָוונאָ (יט"א) דו יידישע שפּאַנט־ליכקייט אין ליטא און שטאַרק אויפגע־דרעט פון א שענדלוכער עלילת־דם הע־צע און שטעטעל אוראַנאַל, שאַוועלער קרייז, נאָר פאַר פסח 1927 און גע־טרוען נשוואַרען דורך טראַגישע עלע־כשבען א שענדליכע עלילת־דם הע־צע. אַלס קרבן פאַר דער דאָזיגער הע־צע האָט מען אויסגעשלובען דעם יידישן סוחר מתתיהו גוד, אויף וועמען פאַרשיעדע ליטוואַנעס האָבען פאַרשפּרייט קלאַנגען, אַז ער האָט פאַרפּינגט א קרוסטלער מוזרעל צוליב יידישע רומעלע קלאַנגען. עס האָבען זיך אַפילו געפונען אַזעלכע, וואָס האָבען געגלויבט, אַז זיי האָבען אַלעלע געזעהן, וואָס דאָ האָבען אַלעמען דו נשרטען פון מוטער אויפן מאַרקט, אַז דער פאַרשטאָרבענער האָט אַזוי געשריען: „ווי אַזוי האָט לאַרז געשפּילט?“ אין דער יעצטיגער 5. קלאַס 16. מלוכה־לאַנעריי. עס איז הערט יעצט זיך צו בעטראַכטען, ווי אַזוי האָט דאָס גליק לעצטענס געשפּילט די לעדזער שפּילער. אויבהאַל די גרעסטע גאַנסען זענען דאַסמאָל נישט געפאַלען אין אונזער שטאָט, יעדאָך אויב עס האַנדעלט זיך הענען מיטעלע בעזיגען האָט לאַרז געשפּילט זענען גאַנץ גוט. כסדר אַלע דריי געווינסען זענען אַרויסגעגאַנגען פון אַזון קרעלע — ווי געוועהנליך פון דער גליקליכער קאָלעקטור פון

ס. יאַמקאַ

פיעטריקאָוער 22
פיעטריקאָוער 66

שוין אין די ערשטע טעג פון דער ציהונג איז געפאַלען אין די קאַ"עקטור דאָס גע־ווינס 15000 זל. אויף 74657 מיט הערלכעס איז געהען אַנ'אַנאַנג פון פיל אַנדערע גרעסערע און קלענערע געווינסען ווי: 15000, 10000, 5000, 30000, 2000 אא"ו. צוליב דעם, וואָס אין קוי צען הע־ט פערקומען די ציהונג פון דער I קלאַס 17 פלוכה־לאָטעריע ליגט אין דעם אינ־טערעס פון אַלע שפּילער, דאָס זיי זע־לען ווי אַפּטריהטסען קומען א לאָז אין דער אויבענדערבאַנטער גליקליכער קע־לעקטור, איבערהויפט וואָל עס הערט פאַראויסגעזעהען א פאַלשענדיגער מאַנ־געל אי לאָזען. LZ81

ווען דאַרפען זיך שטעלען

די „פאַבאַראַהע“ פון יאָהרגאַנג 1907

פון זגערזש אַלעקסאַנדער, קאַנסטאַנטין און בושיץ?

(§) דעם 1 מאַי הויבט זיך אָן דער פאַבאַר פון די ענגעלטע פון יאָהרגאַנג 1907 אויפן שבת פון דער לאַדזער סטאַראַסטע, וואָס וועט דויערן בין 29 מאַי אינשלשלוסלוד. אין לאַדז פון פ. ק. אַז. לאַדז פאַוועס פעטרוקאָווער 187 דאַרפען זיך ישראָן מאַג שטעלען די פאַבאַראַהע פון יאָהרגאַנג 1907 לויט פאָלגענדען סדר: דעם 1. מאַי די הע־מעם פאַטוליגן הויבט זיך אָן פון A ביז J אינשליסליך פון די גמינעס לוטשעדרעס און לאַגעווניע. דעם 2 מאַי: די פאַבאַראַהע פון זגערזש פון K ביז P.

5 מאַי — „ „ Z. R.
9 מאַי — אַלעקסאַנדער פון A ביז H.
10 מאַי — „ „ J ביז Z.

און אַלע פאַבאַראַהע פון בושין.

18 מאַי — אַלע פאַבאַראַהע פון רודא־פאַבניאַגיע.

21 מאַי — אַלע פאַבאַראַהע פון קאַנסטאַנטין.

22 מאַי — אַלע פאַבאַראַהע פון ראַ־דאַגאַשטש.

אין די טעג פון 25, 26 און 29 מאַי זיין טעפיג א הוסטה־פאַבאַר־קאָמיסיע פאַר אַלע שטעט און דערפער פון לאַד־זער פאַוועס.

גרויסע שרפה אין שיקאַגאָ'ס פאַבריק

די גאַנצע פאַבריקס־געביידע אַזעך מיט'ן רויך,

ארבייטער אַראַזגעשפּרינגען פון ערשטען שטאָק

פון ברענענדען בניין.

(§) געסטערן אַרום 2 מטה אין אויס־געפראַגען א שרפה אין יאַהאַ שטע־גערס פאַבריק אויף וואַלטשאַנסקע 188. בעת'ן אויסברוך פון פייער, וואָס אין ענגשטאַנען צוליב א פאַק וואָס אין געפאַלען אויפ'ן וויטאַניש שטיפ, זענען אַלע אַרבעטער געווען אין דער פאַבריק. עס אין שטאַנען א גשוואַלדיגער מע־מעל, פעת וועלכע דו אַנטלויפונדע אַר־בייטער האָבען זיך צוקאַליפּשעט דו דאַך פון דו מאַשינען. אין אַרבעטער סטאַנוסלאַוו פאַביצאַסקי, וואָס האָט שוין געשפּילט אין אַלע אין דער אויבענדערבאַנטער גליקליכער קע־לעקטור, איבערהויפט חלל עס הערט פאַראויסגעזעהען א פאַלשענדיגער מאַנ־געל אי לאָזען.

חיי אַזוי האָט לאַרז געשפּילט

אין דער יעצטיגער 5. קלאַס?

נעכטען האָבען זיך געענדיגט די צי־חונגען פון דער 5־טער קלאַס 16. מלוכה־לאַנעריי. עס איז הערט יעצט זיך צו בעטראַכטען, ווי אַזוי האָט דאָס גליק לעצטענס געשפּילט די לעדזער שפּילער. אויבהאַל די גרעסטע גאַנסען זענען דאַסמאָל נישט געפאַלען אין אונזער שטאָט, יעדאָך אויב עס האַנדעלט זיך הענען מיטעלע בעזיגען האָט לאַרז געשפּילט זענען גאַנץ גוט. כסדר אַלע דריי געווינסען זענען אַרויסגעגאַנגען פון אַזון קרעלע — ווי געוועהנליך פון דער גליקליכער קאָלעקטור פון

ס. יאַמקאַ

פיעטריקאָוער 22
פיעטריקאָוער 66

שוין אין די ערשטע טעג פון דער ציהונג איז געפאַלען אין די קאַ"עקטור דאָס גע־ווינס 15000 זל. אויף 74657 מיט הערלכעס איז געהען אַנ'אַנאַנג פון פיל אַנדערע גרעסערע און קלענערע געווינסען ווי: 15000, 10000, 5000, 30000, 2000 אא"ו. צוליב דעם, וואָס אין קוי צען הע־ט פערקומען די ציהונג פון דער I קלאַס 17 פלוכה־לאָטעריע ליגט אין דעם אינ־טערעס פון אַלע שפּילער, דאָס זיי זע־לען ווי אַפּטריהטסען קומען א לאָז אין דער אויבענדערבאַנטער גליקליכער קע־לעקטור, איבערהויפט חלל עס הערט פאַראויסגעזעהען א פאַלשענדיגער מאַנ־געל אי לאָזען. LZ81

ווער האָט געכטעז געוואונען

אויף דער לאָטעריע?

30־טער אַז לעצטער מאַג פון דער ציהונג.

די פּרעמיע פון 400.000 זל. צוזאַמען מיט'ן געווינס 2000 זל. איז געפאַלען אויפ'ן נומער 52877.

2.000 זל. נומ. 24586 49914
58603 59847 86371.
1.000 זל. נומ. 100010 11322
13444 27131 82936 41319 62728
97022 128152.

—=0=—

ניי ערד־ציטערניש אין בולגאַריען.

22 מוטע אַן 100 מערטאַוגדעטע.

סאָפיע, 18. אַפּריל (פּס. צום „ל. ט.“) פון שטאַראַן מעלדעט מען, אַז דאָרט איז נעכטען ווידער פאַרגעקומען אַ ערד־ציטערניש. עטליכע חיזער, וואָס האָבען זיך געשפּאַלטען בײַ דער פּרי־חערדיגער ערד־ציטערניש זענען אומ־געפאַלען. עס זענען דאָ 22 מוטע אַן 200 פערטאַוגדעטע. די חזיקות בע־מרעקען 200 מיליען לעוו.

זאַל פילהאַרמאָניע נאָרטאַוויטש — 20. —

נאַסטראַלען פון די בעליבטע לאָדזער אַרטיסטען

חנה לערנער, דוד זיידערמאַן

פרייטאָג, דעם 20־טען, שבת, ד. 21־טען אַפּריל 9 אָוונד

פּרעמיערע! צום ערשטען מאָל **פּרעמיערע!**
:־: אין לאָדז! :־:

די ריבי'ז אין מאַי

ראָמאַנטישע אָפּערעטע אין 4 אַקטען פון סיגעל, מוזיק פון סאַנדלער.

חויפט־ראָלען: פּערעלע — חנה לערנער, בנימין — דוד זיידערמאַן, די מיעסע עסטהאַלע די גיבעטע שענסטע געזאַנגס־נומערן: דועט פריהלינג — געזונגען דורך ח. לערנער און ד. זיידערמאַן, מי ביסטו פון כלה — געזונגען פון דוד זיידערמאַן, יונעד — געזונגען דורך ח. לערנער, דועט גליבטע, גליבטע — געזונגען דורך ח. לערנער און ד. זיידערמאַן. האַנדלונג: ערשטער אַקט — מיט 100 יאָהר צוריק, צווייטער אַקט — מיט 80 יאָהר, 3־טער אַקט — מיט 50 יאָהר, לעצטער אַקט — איצטיגער צייט שטאַרלסטען.

שבת, ד. 21־טען אַפּריל 3.30 אַ זומער נאָכמיטאָג צו ביליגע פּרייזען

„דער מאַסקירטער“

אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג און דעפילאָג פון ראַקעט. חויפּט־ראָלען: פּאַמיע — ח. לערנער, סיימען — ד. זיידערמאַן. צום שלוס וועט דער זיידערמאַן זינגען דאָס בעליבטע ליד נאַטאַשאַ.

זונטאָג, דעם 22־טען אַפּריל 9 אַ זומער אָוונד צו ביליגע פּרייזען

מיידי ווי מרים מיז?

אַזיעטע אין 3 אַקטען פון סיגעל, מוזיק פון רובשינסקי

חויפּטראָלען: סיידי — ח. לערנער, ריטשאַרד — ד. זיידערמאַן.

מאָנטאָג, ד. 23. אַפּריל 9 אַ. גרויסע פאַפּולערע פאַרשטעלונג

פון 1 זל. ביז 2.50 זל.

די יידישע שיקסאַ אָפּערעטע אין 5 אַקטען פון שור, מוזיק פון ש. סעקונדאַ

חויפּט־ראָלען: פאַליאַשקע — ח. לערנער, נעדיל — ד. זיידערמאַן.

ס'נעמע שטעלע: פרו בעזוכען, יעקב־יונג, מאַלאַרשוסקע, פּאַרעמאַן, אַ. ה. אַרעל, אייזענ־בערג, גורנעוויטש, באַלבירסקי, השמבערגער, מאַלאַרצוסקי, ווהוויי, פּאַלינסקי, צוליק.

סטענ אינסטרוירט פון מאַנץ־מייסטער ב. לייבאָוויטש.

נעשעפט־פירער בעזאַמאַ: ביהנע־לעמער: מאַכאַ־שוסקי. מוזיק. לעמונ ל. זעלמאַ.

בילעטען אויף אַלע פאַרשטעלונגען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַ־מאָניע.

אַנגענומען דעם בונדזשעט

אין דער דריטער לעזונג אין דער בונדזשעט־קאָמיסיע פון שטאָט־ראַט.

דורכגענאַנגען אַ גרויסער מייל יידישע אויסבעסערונגען צום בונדזשעט.

(:) אַז דער בונדזשעט פון שטאָט בײַם שטאָט־ראַט איז געלעגען פאַרגעקומען די דריטע לעזונג פון שטאָט־ישן בונדזשעט.

צוזאַמען אַרבעט אַז אַבגעגעבען גע־וואָרען דער פאַרשלאָג פון ראַטע. מונג־בערג צו בעשטימען פאַלגענדע פונקטן: יעס פאַר די צרעכנונגס שלען: 2 פּרוצענט זל., פאַר „מחזיק הדת“ 2 פּרוצענט זל., פאַר „יסודי התורה“ נעטער 2—2 פּרוצענט זל., פאַר „יסודי התורה“ נעטער 3 — 3 פּרוצענט זל., פאַר די „בית יעקב“ שלען, פּרוצענט זל., פאַר דער שלען „בית אברהם“. עס אַז אַנ־נעמען אַז אַלע פאַרשלאָגען פון דער אָפּאָזיציע, אַז אַלע פאַרשלאָגען פון דער אַרבעטער־פראַקציע זענען אָפּגעלעגט געוואָרען. אַז אַלע פאַרשלאָגען פון דער אַרבעטער־פראַקציע זענען אָנגענומען געוואָרען מיט אַ מעהרהייט פון שטימען. אַז אַלע פאַרשלאָגען פון דער אָפּאָזיציע זענען אָפּגעלעגט געוואָרען. אַז אַלע פאַרשלאָגען פון דער אָפּאָזי

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר: נחמן-יאן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט אנשטעלט מאנוסקריפטן הערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 67.

דער וועלט-באנקיר נעהמט דאס ווארט.

אין דער צייט, ווען די עקאנאמישע מצוגג אין לעצטנס מאראינערעטירט מיט ענינים, האט טרעפן א ריינעם פאליטישן כאראקטער, צי מיט דער פרעגע וועגן דער בעציהונג פון דער רעגירונג צום סחר, צי מיט דער פרעגע ווער אונרוהיגקייט פון א טייל פון דער אטראקטיווער פרעסע אין צוזאמענהאנג מיט'ן בעזוך פון אונזער אויסערן-מיניסטער אין רוים, גרייט צו דער וועלט-באנקיר די פערזאנלעכע שטאטן, א הערכערונג פון דער דיסקוסיע.

אין די אנפיהרענדע קרייזן פון דער „מדרגה" רעזולט באנק" דיסקוטירט מען איצט אויף דער שעמע הענען דער נויטווענדיגקייט צו הערכערן די דיסקוסיע הויך ערקלערט דערמיט, אז אין לעצטן קונגרעס איז ארויסגעפירט געווארן פון אמעריקא א בעזונדער סכום גאלד. פון ערשטן ביז דעם 24 מערץ ח. י. איז ארויסגעפירט גע־וואָרן פון די מראאיניגטע שטאטן איבער 60 מיליאן דאלאר, בעת דער ארויס־פיהר פון גאלד האט נאר בעטראגען 918 טויזנד דאלאר; פון אנהויב 1928 ביז'ן אויף מערץ בעטרעפט דער גאלד-עקספארט 137 מיליאן דאלאר, בעת דער אימפארט פון גאלד בעטרעפט נאר דער זעלביגער צייט נאר 53 מיליאן דאלאר. דער דאזי־גער מערגרעסערער גאלד-עקספארט אין ערשטן קוואַרטאל פון איצטיגן יאהר ערקלענערט די קרעדיט-מעהיגקייט פון א ריינע בענק. א חוץ דעם האבען א רעיה אראהיגער בענק צוריקגעצויגען זייערע אייגלאגען פון די ניו-יארקער בענק און דאס האט גורם געווען צו א געלד-דזחק אויף דער ניו-יארקער בערזע.

די אָנפיהרענדע קרייזען אין אמעריקא נעמען זיך אָט א דין-וחשבון פון דעם זי אזוי א העכערונג פון דער דיסקאָנטאָ הויך זיך אָפשלאָגען אויפ'ן ווירטשאפטלי־כען לעבען אין אמעראקא. דער הויפט בעל-חוב פון אמעריקא. זיי האָבען דעריבער כדאי אָפצוהאלטען נאָך א וואָך צייט, כדי זיך איבערצוצייגען, צי הויך נישט אויג־טרעטען א לייכטערונג אויפ'ן אמעריקאנער געלד-מארק, א דאנק וואָס מ'וואָלט גע־קאָנט אויסמיידען דאָס העכערען דעם פראצענט-פוס.

אז דער ניו-איארקער פראצענט-פוס זאָל בלייבען אָהן ענדערונגען איז אזוי־ראָפא נאָך אפשר מעהר פאראינטרעסירט, ווי די אמעריקאנער ווירטשאפטליכע קרייזען. א דאנק דעם נידריגען פראצענט-פוס איז מעגליך געווען אנ'אפשלוס פון די אמעריקאנער קרעדיטען קען אנגלאנד, האו דער פראצענט-פוס איז א העכערער, און נאר א דאנק דעם איז מעגליך געווען צו דערהאלטען דעם קורס פון פונט, און דער ווירטשאפטליכער קריזיס האט זיך נישט פערשארפט.

אפילו פראנקרייך, האו דער אפיציעלער פראצענט-פוס איז זעהר א נידריי־גער, איז פאראינטרעסירט, אז דער הויפט-באנקער פון דער וועלט זאָל נישט הע־כערען בא זיך דעם פראצענט-פוס, ווייל דאָס טו'ט זיך אָפשלאָגען אויף דער קרי־יז-פאליטיק פון אלע עמיסיע-בענק.

דייטשלאנד'ס ווירטשאפטליך לעבען, וואָס האָט צו פערדאנקען איהר ענטוויק־לונג פון די לעצטע יאָהרען דעם גרויסען צופלוס פון אמעריקאנער קאפיטאלען, מאָלט איבערגעלעבט א געוויסע אויפטרעטסלונג, ווען אין אמעריקא זאָל געלד סטיגער ווערען.

ווען די שטרעבונגען פון די מיהרער פון די אמעריקאנער עמיסיע-בענק זאָל ווערען א פאקט, וואָלט עס אמשטערקסטען געפיהלט פוילען.

פוילען איז שטעטער פון אלע גרעסערע אטראקטיווע מלוכות ארייגגע־נען אין דער רשימה פון די אינטערנאציאנאלע קרעדיטען. צוליב'ן מאנגעל אין קרעדיטען לטרד אונזער ווירטשאפט אויף אנעמיע. נישט קוקענדיג אויף דער „שליסעל"-הלואה איז דער צופלוס פון אויסלענדישע קאפיטאלען קען פוילען א מינימאלער. די סיבות, פארוואס, נישט אכטענדיג אויף דעם פעסטשטעלען אונזער וואלוטע אויפ'ן יסוד פון גאלד, מאדנט אונז דאָך אויס דאָס אויסלענדישע קאפיטאל, יענען בערשידענ. ס'איז אָבער א פאקט, אז מיר האָבען דעם קלענסטען געלד-אומ־לויף אין אטראפא, אז די שפארזאמקייט וואקסט זעהר שוואך, אז די קויפס מעהיג־קייט פון דער בעפעלקערונג איז קלען און אז דער טעמפא פון אונזער פרו־דוקציע געהט נישט אין אזא מערהעלטניש, ווי בי אונזערע מערב-שכנים.

די שטאָט האָט געוויזלט אין פוילען דער גענעראל-דירעקטאָר פון „בענקערס גרוסט", ה. טילנעי. לויט די אינפארמאציעס פון דער פרעסע האָט ער געפיהרט אונטערהאנדלונגען מיט די רעגירונגס-קרייזען פכח א גרעסערע אינוועסטיציע־הלואה אויף א סומע פון 80 ביז 100 מיליאן דאלאר. די הלואה זאָל בעשטימט ווערען אויף אויפבוי-ארבייט און ענטוויקלונג פון בעהן-וועזען, אויף אויך וויטערע קרעדיטען פאר דער לאנדווירטשאפט און אגראר-אינדוסטריע.

צום בעדויערען איז דער בעזוך פון ה' טילנעי אויסגעזאָלען גראָד אין דער צייט, ווען די קרעדיט-בעציהונגען אין ניו-יארק האָבען זיך פערשארפט. ווען דער דאָלאר-פוס זאָל פאקטיש געהאָלטען ווערען אין די פאראייניגטע שטאטען, וואָלט נישט נאָר געמוזט זיין העכער דער פראצענט-פוס פון דער געפלאנטער הלואה, נאָר ס'ענטשטעהט א פראגע, צי די אונטערהאנדלונגען מכח דער הלואה וועלען נכלל ברענגען צו א גינסטיגען רעזולטאט.

א קליינע העכערונג פון פראצענט-פוס אין די פאראייניגטע שטאטען וועט זיך אָפשלאָגען אויף די קרעדיט-בעציהונגען אין גאנץ אייראָפא, אָבער קודם-כל אויף פוילען, האו דער יקרות וועט נאָך גרעסער ווערען אין דער אזוי אויך געגוג שטארקער געלד-מאנגעל וועט ווערען נאָך פיהלבארער. ס'ליגט דעריבער אין אונ־זער אינטערעס, אז די עמיסיע-בענק אין ניו-יארק זאָלען נישט העכערן דעם פרא־צענט-פוס. אין דאָס נישט נאָר צוליב דעם איצטיגען מצב פון אונזער ווירטשאפט אין אונזער געלד-מארק, אָבער אויך צוליב דעם וויטערדיגען צופלוס פון אינו־רישען קאפיטאל, אָהן וועלכען ס'וועט זיך נישט הויבען אונזער קויפס-מעהיג־קייט און ס'וועט זיך נישט הויבען דער טעמפא פון אונזער פראדוקציע.

ד"ר פ. ראטענשטרייך.

צוליב די קאלטע וועטערז דראהט א סכנה דער הייעהריגער תבואה-גערעטעניש.

וואַרשע, (פאָל.) אין די לאנד־ווירטשאפטליכע קרייזען רופט ארויס א שטארקע באָאונרוהיגונג דער מצב פון די זריעות אין גאנצען לאנד. די פרעסע, וואָס האָבען אָנגעהאלטען כמעט אין משך פון גאנצען חודש מערץ, האָבען גורם געהאט, אז די איבערזיכטען אויפ'ן הע־יעהריגער תבואה-גערעטעניש האָבען זיך בעדייטי־טערט. בעזונדערס שטארק האָבען געליטען דערפון גרשטען און קערן. אמטיגיגסטען האָבען געליטען פון די שלעכטע וועטערן די זריעות אין די מזרח-וואיעוודזטוועס.

יונגע יודישע פרוי, וועלכע מ'וויל ארויסשיקען פון אמעריקא

זאל געראטעוועט ווערען דורך דער תורה...

(א ברית פון ניו-יארק).

אין ניו-יארקער יודיש-געזעלשאפטליכע קרייזען טומעלט זיך איצט שטארק הע־גען א אימיגראציע-ענין. „האיאס" קערט העלטען, רבנים שרייבען מעשיבים קען הארעינגטען, און אלץ צוליב אמן הייבעל דינגשע ז., וועלכע איז מיט א יאהר צוריק ארייגנגעקומען אויף א נאנץ בשר'ן אומן פון פוילען קען אמעריקא און איצט הייל מען זי צוריקשיקען.

ארייגנגעקומען איז זי אין לאנד אלס טוריסטקע, מיט א זעקס-חדשים'דיגע ווי־זע, און דורך דער צייט האָט זי שוין דאָ חתונה געהאט, אָבער איהר מאן איז נאָך נישט קיין בירגער.

די דאָזיגע פרוי, וועלכע איז זעהר א שעהנע און שטאטט פון א יחס'ישע יודישע משפחה, האָט מיט 8 יאָהר צוריק צום ערשטען מאָל חתונה געהאט אין איהר שטעטעל אין פוילען מיט א דערטיגען בעל-הבית'שען בחור, א געוויסען שמואל דוד ז. און זיי האָבען געלעבט זעהר גליקליך.

אין א מאָר יאָהר ארום נאָך זייער חתונה, איז שמואל דוד'ס א יונגערער ברודער יצחק אחיק קיין אמעריקא און זיך דאָ גאנץ פון ארומנדערצייט, אקע־גען זיין האָט שמואל דוד אלען, נאָכ'ן ברודערס שוועסטערען אָנגעהויבען צו קרענקען, און נאָכ'ן מערקרעגקען זיין גאנצען מערמענען איז ער צום סוף גע־שטארבען און איבערגעלאָזען זיין יונג שעהן חתונה אויף גאָט'ס בארעם.

האָט דינגשע'ס משפחה אָנגעהויבען צו קלאָגען, וואָס טוט מען דאָ מיט איהר— א יונגע פרוי, און זי האָט קענמאָל מעהר נישט קענען חתונה האָבען, ווייל דער מאן האָט זי געלאָזען אהן קינדער און זיין אמיגיגער ברודער יצחק געפינט זיך אין אמעריקא? האָט מען אזוי לאנג בעקלאָגט, ביז ס'איז מערגליכען, אז ס'זאָל זיך צונויפלעגען אויף אוצאות און קריגען פאר איהר א וויזע קען אמעריקא אויף זעקס חדשים און דערפון הויט איהר שוין דער שוואגער געבען חליצה.

אזוי ארום איז דינגשע שוועסטער־רען, און אז יצחק האָט זי דערזעהן, האָט ער זיך מיט איהר דערפרייט א סך מעהר וי מיט א געוועזענער שוועגערין און איהר מערטויט א פוד, אז ער האָט זי שטארק ליב געהאט, הען זי איז נאָך געווען דעם ברודער'ס כלה...

דער סוף איז געווען, אז אָנשטאָט חליצה האָט יצחק זיין שוועגערין מקדש געווען כדת משה וישראל, וואָס עס איז לויט דער תורה נאָך מעהר מצות וי חליצה, הגם הענטיגע צייטען פראקטי־צירט זיך דאָס נישט.

די דאָזיגע חתונה גיט אָבער דינגשען נישט קיין רעכט צו פערלאָזען אין אמעריקא, וויל יצחק איז נאָך נישט קיין בירגער און ס'איז איהם קוים געלונגען צו פערלענגערען איהר ווייז אויף נאָך זעקס חדשים.

איצט אָבער האָבען זיך שוין די זעקס חדשים געענדיגט, און די עמיגראציע־בעאמטע האָבען איהר דורכאויס געוואָלט ארויסשיקען, האָבען זיך אָבער דערין אריינגעמישט די אָנגעזעהענסטע שוועס פון „האיאס" און אויך א סך רבנים, וועלכע האָבען צוגעשטעלט צום פרעזי־דענטשאפטס אין וואשינגטאָן א גאנצע אָפהאנדלונג וועגען דעם דין פון חליצה און דערבי אָנגעוויזען, וואָס אזא א גרוי־סע עבירה ס'וואָלט געהאט צוצושטערען דאָס גליק פון דעם אזא מאָלק, וועלכער די רעגע ליבע און דער עיקר — דער געוועץ פון דער תורה האָבען פעראייניגט.

אין וואשינגטאָן ווערט די רעגישע אָפ־האנדלונג גאנץ ערנסט שטודירט, און ס'איז זעהר מעגליך, אז דינגשע ז. זאָל געהאָלפען ווערען דורך דער תורה...

נ. ב. לינד.

אריגינעלע המציאה פון א מאן,

וועלכער האָט געוואָלט פטור ווערען פון זיין וויב...

א סענסאציע מיט וועלכער עס פאכט גאנץ מיעטריקאוו.

(פון אונזער מעטריקאָהער קאָרעספאנדענט).

מיעטריקאוו האָט די לעצטע טעג נישט קיין קלענע סענסאציע. מען מוז צו מוז ווערט איבערגעגעבען, די אזוי א מיגער מאן האָט אויף א אריגינעלען אופן זיין חתונה געגעבען מיט געהאלד א גט. דער סוד המעשה דערמון איז אזוי:

מיט אנ'ערך א יאָהר צוריק איז א שטאטשאָהער יונגערמאן א געהיסער א. ג. אנ'אלמן מיט א קינד א חתן געוואָ־רען מאר א מעטריקאָהער לעשיש מע־דעל, א געוויסע ז. ש. אזוי ווי דער יונ־גערמאן איז געוואָען שטענדיג־שטענדיג ליעבן, האָבען איהם די כלה'ס עלטערן אויסגעקלערט מיט קאָפ ביז פיס און איהם צוגעזאָגט אויף א שטאנעם נדן.

באלד נאָך די תנאים האָט דער „חתן־בחור" געגעבען א קאָנטאָ אויפ'ן נדן אינגאנצען און נאָך א מאָל, ביז עס האָט אונטערגערוקט דער זמן החתונה. אין אמת'ן האָט זיך דעם „חתן-בחור" נישט געהאלט אזוי גיך חתונה האָבען, אָבער ער האָט קיין ברירה נישט געהאט און מען האָט דאָס יונגע פאָרל געפיהרט אונטער דער חופה.

א טאָג נאָך דער חתונה האָט דער יונגערמאנשיק בעקומען דעם גאנצען נדן, וואָס עס איז איהם צוגעקומען און עס איז אחוץ א סדרה „געשעפטען". מיט אין הארץ, דער יונגער בעל־הבית'ל האָט געפערט דעם נדן.

א פאר וואָכען נאָך דער חתונה, הען דער נדן איז שוין לאנג געהאָלען א־תכלעוועס האָט דער מאן געהאָרפען א אומ'הן אויף זיין הייבעל. ער איז אין א שעהנעם פריה-מאָרגען פערשוואונדען און ואינו!

דאָס הייבעל האָט אָנגעהויבען ארום־וואכען איהר מאן ביז... זי האָט זיך דער־וואוסט, אז איהר „תכשיט" געפינט זיך אין ל ע ד ז. נישט קלערפנדיג קיין סך, איז דאָס הייבעל אחוץ קיין לאָדז און בעגוסען אינגאנצען מיט איהר „בע־שערשען", וואָס עס וועט זיין דער סוף פון אזא לעבען: ער אין לאָדז — זי אין מעטריקאוו. דער „פויגעל" האָט אָבער באלד געפונען א תרוץ, אז ער לערנט זיך אין לאָדז א מאן... און ווי נאָר ער וועט דאָס מאָך ענדיגען, וועט ער צוריקקומען קיין מיעטריקאוו און פרישע דאָן הערען זיי מאכען א לעבען..

עס זענען דערוויל אחוץ הדשים נאָך חדשים און דער „חכשיט" האָט פון זיך נישט געלאָזט הערען. דאָס הייבעל האָט זיך דערוויל אין מיעטריקאוו פון אויפ'ן אויפ'ן אויפ'ן

לאדזער כראניק.

די מהלה מרעט צו שאפען א גמילת-חסדים-קאסע.

(נ) מארגען, פרעטאג, וועט פארלאמענט א וויכטיגע פרעגע פון דער קאמוניסטישער פראציאלער הילף בײַ דער קהלה. דו זאלן אנגעזעט זיין געווירכעט דעם סטאטוט פאר דער פרעזידיאלער גמילת-חסדים קאסע בײַ דער קהלה. נאכדעם ווי דער סטאטוט וועט בײַשטימענדיג ווערען דורך דער קאמוניסטישער וועט דער סטאטוט נאך דאלגען אנגענומען ווערען דורך דער קהלה פארוואלטונג און די גמילת-חסדים קאסע וועט אנהויבען אנהר טעטיגקייט.

„דאס קינד"

מ'איז ערשינען דער מערץ-נומער (3/51) פון תורה-ושפה-שאל „דאס קינד" ארגאן פון דער צענטראלער יודישער אלגעמיינער-ארבעטער-אלליענץ. אין פולען אינהאלט דער רעדאקציע פון ד"ר מ. פעקער מיט פאלגענדע אונהאלט: 1) אונזער אויגן — ד"ר מ. פעקער; 2) די רעפובליק פון נאכען-קינדער — נ.ב.; 3) ווי אזוי מ'דארף דערגיין א קינד און 2. לעבענס-יאהר — ד"ר ב. בײַנאמין; 4) ווען א לעבען איז דער בעסער מער אמת — ד"ר י. רובין; 5) דאס פראבלעם קינד איז ווי מ'מעטער — ד"ר מ. פרעזשטוק; 6) ווי אזוי מען קאן פערהינדערן אין יוגנטלעכע פון גערלעכע פון ווארטעטם — ד"ר סם. קאפשטנסקי. 7) די בעדייטונג פון די אלטערלעכע אונטערגאנג פאר דער נוסטמגער שטאם — וויסלאנג פון קינד — מ. אלעקסאנדר; 8) ווענען א שול — צייטונג — ד"ר י. פארשאק; 9) די קונדער ווענדסט פערוואלטונג און יחומים דריי פון ד"ר י. פארשאק „ווער וויל דאנען"? — ז. וואכערמאן; 10) אונערלעכע פראגע. פרייז 50 גראשען.

וויכטיגע ערקלערונגען וועגען „אדראטשעניעס".

ציר־קוליאר פון אינערן-מיניסטער.

דער אינערן־מינגסטער האט פונאנדערגעשיקט צו אלע וואיוודעס א ציר־קולאר וועגען אדרעשבעשעניעס פון מולטער־דינסט. דער ראזונער צוריקלאר, וואס טראגט דעם נומער 48, קלערט אויף אלע וויכטיגע מאטעגטען פון דער אדראטשעניע־פראגאנדא, וועלכע דארף דורכגעפירט ווערען אויפ'ן סמך פון דער גאזעטע צום מוליטער־געזעץ. מיר גיבען דא די וויכטיגסטע פונקטען פון דעם ראזונען צוריקלאר.

ווי אזוי דארף מען זיך משתדל זיין וועגען א אדראטשעניע.

דער פערמען פון מולטער־דינסט מאן פערלאנגערט ווערען פאר אונצעגע שפע־ער, פאר אונעטמטיגער פון צוגרא־יר־לות און אויך פאר פערזאגען, וואס שטרעבען פעטרעטש ארבעטש פראקטיש. ווער עס אזן זיך משתדל ווערען אנ'אר־אדראטשעניע מיט שפעטסטענס 14 טעג נאך דעם, ווי עס איז אנערקענט געווא־רען פאר פעהיג צו מולטער־דינסט (לא־טענארע „א") ארגאנטראגען א נשרעי־נע ביטע צו דער אדמיניסטראטיער מאכט פון דער ערשטער אינסטאנץ צום שטאט־סטאראסטא. אויב די פערזאנע־גען, וועלכע דאבען געשאפען דאס רעכט פון דע פפאבאראטע צו געבעטען פון דער „אדראטשעניע" זעגען עגטשטאנען פאר דעם דאזיגען מערמען דארף מען ארגינ־מראגען די ביטע אין טאך פון 14 טעג נאכדעם ווי עס זעגען עגטשטאנען די בעדינגונגען אונטער וועלכע זיי דערוואכסט פאבאראטע האט זיך וועגן זיי דערוואכסט פערשלאגט ארבעטשראגען די ביטע וועגען „אדראטשעניעס" זעגען פאבאר־ראוויש און זוערע נאהענגעטשטע פאמא־ליען־מוטגלודער פאטער, מאטער, זוהרע, באבע, ברודער אין שוועסטער (אויב זוערע יחידים פערשטענדיג). צו די ביטעס וועגען אנ'אדראטשעניע דארף מען בייגעגען די ביטענג דאקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט די רעכט פון דעם פאבאראטע צו געבעטען פון דער אדראטשעניע.

אויב דער פאבאראטע האט דאס רעכט צו געבעטען פון אנ'אדראטשעניע צוליב צוויי טעמים צום בײַשפיל: אויב אונצעגער שפע־ער אין זין ביטע דערמאנען נאר וועגען אינן מאטמון, אויפ'ן סמך פון וועלכע ער וויל געבעטען פון דער אדראטשע־ניע. דער אינן טאל אנגעגעבענער מאמ־מון מאן שפעטער נישט געגעדערט ווע־רען.

דובוימעס וועגען דער פעגטאגונג פון אנ'אדראטשעניע, אדער וועגען פערקורץ מולטער־דינסט דארף מען ארבע־מראגען שפעטסטענס בינ'ן 1. יולי פון דעם יאהר, בינ'ן וועלכען די פרעזידיר־טע אדראטשעניע מאג געגעבען געוואר־ען. די דעצעזיע וועגען דער אדראטשעניע ליגט אין דער קאמבעטענץ פון דער אר־מינעסטראטיער מאכט. פליגט די דעצע־זיע וועגען פערקורצען מולטער־דינסט געהערען צו דער פאבאר־קאמוניע.

אדראטשעניעס פיר איינציגע שפייזער.

די אדראטשעניעס פאר אונצעגע שפע־ער קאבען געגעבען ווערען צו א זיתן פון נישט ארבעטס־פעהיגע אלטערן צו א אינוסעל פון נישט ארבעטס־פעהיגע גרויס אלטערן, אויב זיי דאבען נוט קיין ארבעטס־פעהיגע קינדער; פיל'ן נעזעץ ווערט די אפפעהיגקייט צו ארבעט פון מולטער־פעטס־גשטעלט דורך דער פאבאר־קאמוניע, וואס אין שייך די פרוען ווערען זיי אויס־ראטשעט פון אלע זייערע פאליטישע חסדים ארויפגעוואָרפען אויף ניקאלאי'ן, אויף זיינע בעפעלען, וואס ער האט זיי פארגעשריבען.

דער צאר האט ערלויבט ארויסצו־נעמען פון זיינע ארכיוען אלע פאפירען, וועלכע זעגען נויטיג פאר דער אויס־פארשונג־קאמיסיע. דעם 26-טען אפריל האבען די פעלקהוגיקעס קאראוישעגקע און קאביל'נסקי, דורכגעקוקט אלע פא־פירען אין ניקאלאי'ס שרייב־טישען און שרעגק, און האט זיי האבען געפונען פאר נויטיג, האבען זיי צוגעגעבען. נאך דעם בעזוך — זאגט בענקענדארף — איז דאס פארטרויען פון צאר און צארין צו קערענסקי געהאקסען. די צארין איז געווען בעפרידיגט מיט עפעליכע שטיכעל־הערער פון קערענסקי צו איהר.

אט צו די צוויי אונטערהאלטונגען קענען צוגעשריבען ווערען די ידיעות, וואס זענען געווען גערוקט אין פער־שידענע צייטונגען, אז דער יוסטיץ־מיניסטער (קערענסקי) האט צוגעצויגען דעם צאר און די צארין צו א פערהער. בשעת די אונטערהאלטונגען, איז די פראגע וועגען די געהיימע אנציהונגען פון דער צארין צו דייטשלאנד — נאך נישט בעריהרט געווארען.

* * *

דעם 24-טען יולי איז קערענסקי, שוין אין דער אנגעשאפע אלס פרעמיער־מיניסטער, געקומען קיין צארסקיע־סעלא. ער האט אויפגערוקט אויפ'ן שטאנד, אז דער צאריטער פאמיליע איז נישט אונגעמעהרליך צו בלייבען אין פעטער־בורג, און בעסער זיי זאלען אריבער־פאהרען אין צענטראל־רוסלאנד, וועגען די פאריקען און דעם נארגיזען. דער צאר האט געבעטען, מען זאל זיי אויפשיקען קיין ליוואדיא (קרים). קע־רענסקי האט עס געפונען פאר מעגליך אין האט געבעטען דעם צאר, מען זאל גלייך אנהויבען פארבערייטונגען צו דער אבריזע. ער האט בײַ דער געלעגענהייט אויך אויפגערוקט אז אין נישט אויפגעקומען אין דער צאריטער פאמיליע איז נישט אונגעמעהרליך צו בלייבען אין פעטער־בורג, און בעסער זיי זאלען אריבער־פאהרען אין צענטראל־רוסלאנד. וועגען דער אויפ־פארדערונג פון

ווייטערע פרטים פון'ם שודערליכן מארד פון דער יודישער פרוי חוה כיימאוויטש.

וואס דערצעהלען די שכנים פון הויז אויף אלעקסאנדער גאס 35.

(ג) די שיידערלוכע פרטים אין נעכטיגן „לאדזער טאגעבלאט" וועגן דעם בעסטיאלישן מארד אויבער דער פרוי חוה לימאוויטש, האבען ארויסגערופען א ערשיטערונג בי דער גאנצער לאדזער בעפעלקערונג. מען דערט נוסח אויף צו דערצעהלען וועגן געהיימנוסלילן בעסטיאלישן מארד.

די איבערלעבונג, בי וועלכע די דאזיגע גרויזאמע רציחה איז אויסגעפירט געווארן אין שהיעם הלילה מאי, זיגן נאך אלץ אינגעהולט אין א שלייער פון דעטזעלהאפטיגקייט.

די שכנים פון דערמאנטן הויז בי בען אויבער, אז צילוב דעם כאלמען ווע־מער, זיגען זוישרע מרען געווען געשלאפען אין, הגם זיי דאמען געהערט געהן פון דעם צווייטען שטאק, וואו עס־פוגט זיך די וואוינונג פון די לימאוויטשים. האבען זיי נוסח וועלכעס דע־ריף קיין אכט, ווייל אלץ לאקאלען פון יעגעם הויז זיגען צוגעוועהנט צו די אכטע בעזוכען פון געסט און שטאב פון דער טראגישן־אומגעקומענער.

די וואוינונג פון די לימאוויטשים אין שטענדיג געווען א זאמעל פונקט פון יו־נעד. וואס האט זיך דערט געווילט.

דאס רעכען פון דער אומגעהויערלעכער צו איהר קרעסטלוכער שכנה „בראנ־טשא" האט נוסח ארויסגערופען קיין אויפמערזאמקייט, ווייל נאכין אכט בעלעכט חוה לימאוויטש דאפען אויבדע קרעסטלוכע שכנים, מיט וועלכע זי האט נוסח שלעכט פערהאלטען.

בטוגע דעם מארד אין די בערויבונג, זיגען זיך נוסח די שכנים, וועלכע זע־גען געווען גיט פעקאנט מיט דער ער־מארדעטער, וועלכע האט זיך אויסגע־ציילט מיט אנדער בעסטען פאראדטער, אז צו דעם אלזרלות האבען מיטגעווירקט פערזאנען, וועלכע זיגען געווען בעקאנט דער אומגעקומענער. הארום — ערכלע־רען די שכנים — חוה'טשע אין געווען אנווען־שטארק, אין וואלט נאר ארבייטע־קרטען און שטאב א פרעמדער, וואס זי באלד בי דער שוואל אנהם מקום פסח געווען, ארבעטער, מערעסטענס אויפגע־רויבען א געוואלד.

אנברגעגס, וועלען די שכנים צוגעבען א גאנץ ווערשוולקלעכע זוערע השערות — אין מעגליך, אז דערצו האט מיט־געווירקט א בעסטענטע פערזאן אויבער פער זאכען, וואס זיגען דער ערמארדעטער געווען נוסח פרעמד, ווייל דער שוואל פון די לימאוויטשים, נאך דער שוואל פון אלארם, נוסח בעמערקט אויף דער פאר לאנגע צייט שום שפרעכן פון פרעמדע בליק. די נאכבאר קאלוועלע בליק אין גע־ווען אין בעט, וואו חוה לימאוויטש האט געלעגען אנהר מיט ווערערע, נאר דער ערמארדנונג, אנטגעוועקט אין דעם אויבערבעט.

* * *

געסטען מיטעג אנו די ערמארדעטע נאכ'ן פאלמען אין פראנקלטאריום אפגעלוהרט געווארען אויפ'ן בית־עולם, וואו מען האט אויך געבראכט צו פבורה.

זי אין געקומען צו קבורה אויפ'ן נא־מען חוה וואלפ לימאוויטש האט זי נוסח נעהאט קיין חתונה־פאטען.

די פערשארבענע אין געווען קורצער לאן. זי אין אלט געווען 40 יארן.

טעאטער און מוזיק.

היינטיגער קאנצערט אין „פילהארמאניע".

הענט אין אנוער טרעט אויף אין „פילהארמאניע" אויף אין אין אונגע־גען קאנצערט אין אנוער שטאט די בערהמטע וויאלאנטשעליסטין יחידית פאאר. דער רעטמונגער קאנצערט אין אנוער פון די לעצטע פון הייאתרונען סעזאן.

„נאנג"

הענט נעהט די פרעמיערע פון דער גרויסער רעוויו „די מאכט אין געוועזר, ארבעט, מען הער" מיט'ן נאמען פון גאנצען אנסאמבל אין מיט דער בעדוטע־טער טאנצערין האלונא רזאנאווא.

נעבעך א „קעלבעל"

אזוי פערטיידיגט די אומגליקליכע מאמע איהר מערדיהרטע טאכטער.

(ג) מיט א צייט צוריק האט זיך צווי־שען דער יודישער בעפעלקערונג אויף מרכזי גבאי נאס מערשרייע א קלאנג, אז די 28־יאהריגע גוטשא ב. האט זיך בייגאכט ארויסגע'גנב'עט פון טאטע־מא־מע'ס שטוב, מיטגענומען אלע איהרע קליידער און וועט, אויך צוגעגראבטשט די עלטערנ'ס געלד און—איז אנטלאפען מיט א קליפעליכען געליבטען. אנדערע האבען אויך געוואוסט צו דערצעהלען, אז זי האט זיך גע'שמד'ט. דער לעצטער קלאנג האט זיך ארויסגעוויזען פאר פאלש.

„מיין קינד איז א יודישע טאכטער פון בלוט אין מיין — האט ערקלערט די אומגליקליכע מאמע — זי וועט זיך נישט שמד'ען, זי האט אויך נישט קיין קריפעליכען געליבטען. אמת, זי האט א קאוואליר, מיט וועלכען זי גאנט ארום שוין אייניגע יאהר. ער האט איהר צו־געזאגט חתונה צוהאבען, אבער צו קיין ענדע נעמט עס נישט, ווייל ער איז ארים, זי איז ארים, און אז „צוויי דליתים בעהען שנצען, איז נישט ווער עס זאל איינוואוארפען"... וואלט אפשר דאס נאך נישט אזוי בישער געווען. ערזיריג אין אבער, וואס מיין קינד איז א קעלבעל, די האט דאס גאנצע „ערזיריג אין גלוי־בען" אין דעם יונגעמען, מיט וועלכען זי טיהרט זיך ארום... איז, וואס צו מיי־נע יאהרען געקומען דערצו, אז ער, דער לעבען, האט זי אומגליקליך געמאכט, אין איך, פינסטערע מאמע, האב אלין געמוזט זעהן, ווי מיין שאכטער האט גע־בוזיקן א קינד, א מפזר... א, זעהט, דאס קינד איז שוין אלט דאס דריטע יאהר, א שפתנער קרוין איז דאס, א פרייד אין שטוב, אבער פארט שעהמען מיר זיך דערמיט. דער זעלבער פערשוין האט מיין מאכטער נאך נישט בעגעגנעט און זי איז איצט ווידער שוואנגער געווארען. איך האב זי ארויסגע'גנב'עט פון שטוב און פון הרבה איז מיין מען איך אויפגע־לאפען פון דער הייס. יא, מיין מאן האט זיך בעהאלטען בי זיין ברודער אין לא־דזעניק, וואו ער ארבייט שוסטערט.

דעם לאבוו'ס מאמע שטעהט נאך נישט אן, אז איהר זוהן זאל חתונה־האבען מיט מיין טאכטער. טרייבט זי רכ'לות געגען איהר, מאכט בלבולים, אז זי האט זיך גע'שמד'ט א.ד.ו. איך האב שוין בעגעשריבען א „פרעשנע" צום גערייכט אין הארן, אז אין „שאנד" וועט צוגע־משפ ווערען, אז מיין טאכטער פון קריגען מער א מען איהר מערדיהרער, אויב נישט וועט זי מערדיהרען בעגען איהם א פראצעס מאר מערגהאלריגונג...

J. LUKASCHIK Fabryka Mydła
געגרינדעט אין 1845 TARNOWSKIE-GORY געגרינדעט אין 1845
עמפעהלט איהרע בעקאנט־ערשטקלאסיגע אויסארבייטונג אין הויזהאלטונגס־קערנזייפען, מיט דער גזוזצליך געשיטעט ספעציאל־מערקע
MŁOTEK i PERLIK
וועלכע שטעהט זעהר הויך אין איהר קוואליטעט, זעהר פיינע: טואלעטע־זייפען אין הייגיעניעשר געשמאקפולער פערפאיטונג, מיט אויך הויכפראצענטיגער זייפ־פען־פולהער מיט דער מערקע "Polonja". אין דער בעסטער קוואליטעט.
די פראבע מיט מיינע אויראבייטונגען פערזיכערט אייך
א לאנג־דויערנדע סליינטעלע.
גענעראל־אגענטען פאר לאדז:
Ignacy Kuczyński i Arnold Karpf, Łódź, Piotrkowska 121
Telefon 47-77.

די עפענטליכע מיינונג.

פרעג פריבונג פון ארטיקלען, בריף אין רעדאקציע און בעמערקונגען, האט האבען א גזועלסאמטליכען איגמערקס, אבער תעלכע די רעדאקציע נעהמט נישט איבער די פערגאנטווארטליכקייט.

ערקלערונג פון „קולטור־אמט"

אין צוזאמענהאנג מיט דעם פרא־מעסט, אנגעדרוקט אין אנשר צייטונג פון דונערשטאג, דעם 17. ד. ח. כעמען מיר אויך אפצודרוקען די פאלגענדע פעסטשטעלונג:

עס אין פלעשטערנט אויסטעראלס, אז אין „קולטור־אמט" זאל מען האבען ווענען עס אזא געשעראלען פון דער רע־ליגיעזער־ערשיה צו די עפענטליכע ארבייטען דערפאר, וואס זיי זיגען „אזא דעאיש נוסח מסכים מיט דער מער־הייט פון קולטור־אמט".

דערפאר אין אמת, אז פון די, וועלכע פון הצבען דעם פראטעסט אונטערגע־שרופען, זיגען פלייו רעליגיעזערע אויף דער רשימה פון „קולטור־אמט 4 מאן. די אנדערע אונטערגעשריבען, אין א צאהל פון 9 מאן, זיגען אונטאנען נוט געקומען רעליגיעזערען זיך אין קולטור־אמט, נאר האבען זיך פערשרעקט אין פראוויזן פון די פילזלעכע ארבייטער. ערלש, ווען דער דערמאנטער פעראיין האט די יודישע ארבייטער פערלערט, אז זיי קומען בעשיקט ווערען נאר הארלין קולטור־אמט, זיגען זיי געקומען אין פערלאנגען, מיר זאלען זיי צו דער אר־בייט שוקען. דער קולטור־אמט קען צוגער זוטער פערלאנג נוסח נאלכיטען, ווייל צו דער ארבייט פון דער עיר יהיה האמונבלים ווערען בעשיקט די רעגו־סטרעטע לויט דער רויה, אנגאפערגעגע פון זייער פאלוטשע סיסטעמאטיש.

די פראטעסטאנטען, וועלכע זיגען אז הענגער פון א פאלוטישער ריכטונג, וועל־כע בעשלאסען דעם „קולטור־אמט", זע־גען ווענען דעם געבי אונפארמרט. זיי האבען דעם פראטעסט געשריבען בלויז צוליב דעם, אז די נעם ארישטערט זאלן מטרעף מוזען, אז דער קולטור־אמט, וואס דער „בונד", שוסט אז דער אמט נאר בונדיסטען.

עס סוף וועלען מיר מער פון־ערקען, אז עס אין נוסח רוכטיג, אז דער אשטאט־ראט האט בעשטאמט, אז 21% יודישע ארבייטער זאלען בעשעפטיגט ווערען בי די עפענטליכע ארבייטען. דער פראצענט פערהאלטניש פאר די יודישע ארבייטער אין בעשטאמט געווארען עגם שפרעכענט די צאהל יודישע פאציאלי־טישע דאמענטען צו דער צאהל אנדערע גע פאציאלאיסטען אין שטאט־ראט.

מיט אכטונג

בענטראל־ביורא פון די פרעמ־פעראיינען אין לאדז
(לאדזער יודישער קולטור־אמט)

דאנקזאגונג.

דערמיט דריקען מיר אויס אונזער מיטגעפיל דעם דאמען יחיאל יצחק בערמאן דערפאר, וואס ער האט אונז בעזאהלט אלע 8 טעג פעסט טיפ בשרע אין נעשמאקע מאכלים 4 מאל טעגליך. דערגלייכען דריקען מיר אויס אונזער ווארעמסטען דאנק דעם אלע־דערלייכטען מיר אויס אונזער פערלאנג נוסח נאלכיטען, ווייל צו דער ארבייט פון דער עיר יהיה האמונבלים ווערען בעשיקט די רעגו־סטרעטע לויט דער רויה, אונאפהענגיג פון זייער פאליטישע סימפאטיעס.

די פראטעסטאנטען, וועלכע זיגען אז הענגער פון א פאליטישער ריכטונג, וועל־כע בעשלאסען דעם „קולטור־אמט", זע־גען ווענען דעם געבי אונפארמרט. זיי האבען דעם פראטעסט געשריבען בלויז צוליב דעם, אז די נעם ארישטערט זאלן מטרעף מוזען, אז דער קולטור־אמט, וואס דער „בונד", שוסט אז דער אמט נאר בונדיסטען.

עס סוף וועלען מיר מער פון־ערקען, אז עס אין נוסח רוכטיג, אז דער אשטאט־ראט האט בעשטאמט, אז 21% יודישע ארבייטער זאלען בעשעפטיגט ווערען בי די עפענטליכע ארבייטען. דער פראצענט פערהאלטניש פאר די יודישע ארבייטער אין בעשטאמט געווארען עגם שפרעכענט די צאהל יודישע פאציאלי־טישע דאמענטען אין שטאט־ראט.

מיט אכטונג

בענטראל־ביורא פון די פרעמ־פעראיינען אין לאדז
(לאדזער יודישער קולטור־אמט)

ווייענער דאמען־שטרימף...

א טשיסאווער פראצעס אין היגען קרייז־געריכט.

(§) די ווייענער דאמען־פאבריק „צע־לע גחוסע" אין בשקאנט אין נאכ'ן אנ־ראפא מיט אנדערע אויסארבייטיגען פון דאמען־שטרומף. היות זיי די שיי־מאר־קע פון דער פאבריק אין נוסח רעגו־מירט און פילען, האט דער פרא־קאזער פאבריקאנט דור גומארק אויס נעגיגט דעם מאמען זיך נעזעגדעט צום ווארשאער פאמענט־אמט צו פערלאנגען, אז ער צוהה צו־רוק די בעשטיגונג פון מאמען־אמט צו שטעגען זיי מארקע פון דאמען־הא־קען, מיט זעלבען נאמען פון דער ווע־גער פורמע. אזוי ארום האבען די פרא־קאזער זיך מיט דער מארקע „רעגע גיכמע" כודאי זעהר א נאמען אפגאנ, ווייל די פאלגע האבען נעטומט, אז דאס זעגען די שטרומף פון דער ווייער פורמע.

דאס געריכט האט זיך אפער כע־ששלט אויפ'ן שטאנדפאנקט, אז בייטש פרעמס האבען זיך בעגעגנט מיט דער מאמען־אמט אין דער בעזאהלונג פון דער פרא־מעסט. דער אמט האט אויך אויפגע־לאפען אין דער ווייער „בונד", שוסט אז דער אמט נאר בונדיסטען.

מיט אלעמען

בענטראל־ביורא פון די פרעמ־פעראיינען אין לאדז

נייע פערזאלטונג אין „חסד של אמת".

מאנטאג דעם 12. איר פערגעקומען די קאנסטיטואירונג פון דער נייע־געזעהל־שאפט פערוואלטונג פון „חסד של אמת". די פערוואלטונג האט זיך קאנסטיטואירט אויף פאלגענדען אופן: ר' שנתי ענגעל־הערד (פרעזעס), רעד. ע. האמבורסקי, י. פ. זדונסקי (וויצע־פרעזעס), פרנס בו־רוינער, פרנס ליבערמאן (קאסיר), ה' פרענקעל (סארגשוטע 14), ש. ל. הייג־שרויב, י. מ. זדונסקי, ל. עדעלמאן, ב. מארכיווקער, ה' קאנטראוויטש, ש. קרויס, א. א. שטיינהארן (פעקרעטאר), ח. ראזענשטיין, ה' פרענקעל (פיעטרי־קאוער 14), א. מאלער, א. א. אינהאלן. רעוויזיאנס־קאמיסיע: ל. עפשטיין, ח. מ. הויזנטרויב, מאלאטוס. קאנדידאטען: מ. רעדאק, ה' בארקאווסקי. פארטאל־קאמי־סיע: עדעלמאן, גאסטאדאיוס, א. מילער. אלס קאנטראלער פון מנחמי־אבלים איז געוועהלט געווארען ש. פיגולא.

אין פערגאנגענעם יאהר האט „חסד של אמת" געשיקט משמורים צו שוים־מאלען אין פריהאט־וואיינונגען 880, אין די שפיטאלען 185, אויפ'ן בית־עלמין, מענער 1,520, פרויען — 1010. ערלעדיגט פארמאליטעטען בי פלוצלינגע שוים־מאלען אין שטוב צי אין גאס — 183; געוועהנליכע קבורה פארמאליטעטען 938. ארויסגעגעבען שטיצע צו אבלים בעת דער שבעה 363 פאמיליעס.

די הכנסות פון „חסד של אמת" אין פערגאנגענעם יאהר האבען געטראגען 2518 זל. הוצאות — 2551.5 זל. קעסי־בעשטאנד — 266.15.

אינטערעסאנט ביים וואיעוואדא למטבת די אפגע־זאנטע באה־ארבייטער אין הידזעה.

(§) אין שיילאת מיט די אופערצי־סיע ארבייטען ארום פון פון משאות־מוזאל אין מוראטה. האט זיך געלעגען צו דער וואיעוואדא בעזוכער פון פערטרעטער פון דער אינטערעסאנטער רעגירונג־אגענטשאפט אין לאדז, אז דו ארבייטער אין דער דעלעגאציע האט דעם וואיעוואדא מקבל צו אנטשרוקען לטובת די עפ־לוכע אנשטרענגונגען פון דער ארבייטער, וואס זיי גאבען אנגעזאמט געווארען פון דער ארבייט אין די באהן־מאלם וויל זיי נוסח אויסגעגע־לען פאר אזוי ווייט אין דער דערזעהן, אז די ארבייטער אין דער אנגעזאמט אין דער ארבייט אין דער אנגעזאמט אין דער ארבייט אין דער אנגעזאמט אין דער ארבייט

מאדערנע טעכטער...

א 16-יעהריג מעדעל לאזט איינזעצען די מוטער אין תפיסה, ווייל זי האט איהר געשלאגען.

אנ'איינטערעסאנטער פראצעס אין אמעריקא, האט שפינעלט אפ די פערהעלטנישען צווישען „מאדערנע טעכטער" און זייערע עלטערן.

די גאנצע אמעריקאנער פרעסע גיט אן זעהר פיל ערט א פעגסאציאנעלען פראצעס, האט איז די סעד פארגעקומען אין דער שטאט קענזאס סיטי (אמעריקא) דער פראצעס האט דעריבער פרוסנדן אזא גוטהאלדיגען אינטערעס, חפץ ער טרעגט אנ'אלגעמיין געזעלשאפטלי-בען כאראקטער און ער גיט א קלארע אפשפיגלונג דעגען דער פראגע פון אונזערע מאדערנע טעכטער און דעגען דער בעציהונג פון די הייגטיגע 16 יעהריגע מעדעלך צו זייערע עלטערן. די סיבה, צוליב האט דער פראצעס איז פארגעקומען איז אינגעגעליך א פשוטע, אזעלכע מאסען מאסירען זעהר אפט אבער איבערדעם מאל איז דער ענין נאך אינטערעסאנטער.

די פר. כריסטינע האודזיך, אנ'אמט-ליגע צירק-ארטיסטין און דרעסירערין און חיות, איז זיט 20 יאהר געהערען א נוסח און איבערגעגעבע מאמע און זי פארנעהמט זיך אויסשליעליך מיט דער ערציהונג פון איהרע קינדער. בעזונדערס האט זי ליב געהאט איהר טאכטער לא-רען, וועלכע איז איצט אלט 16 יאהר. מיט א קורצער צייט צוריק האט די 16 יעהריגע לארענעל זיך געגעבען דעם אויטע, אהנקגעפאהרען זיך מיט איהר אהן דעם חיפון פון דער מוטער און ערשט צוריק געקומען שפעט נאך האל-בער נאכט. די אויסגערעגטע מאמע, וועלכע איז געזעסען די גאנצע צייט א באגיגרוהיגטע און געהארט אויף דער טאכטער, האט זי געפרעגט, האט זי געווען די גאנצע צייט און פארוואס זי האט זיך ערלויבט אהן קענטעס חיפון צו פערברענגען ערגיץ אזוי שפעט די טאכטער האט דערויף געגעבערט, אז זי איז שוין אלטן גענוג רעכט צו חיפון האט זי האט צו שוין און זי איז קיי-נעם נישט מחויב אפצוגעבען א דין-וחשבון פון איהרע מעשים.

דאס האט די מוטער אזוי אויסגע-רעגט, אז זי האט גענאמען אנ'אמזערנעם דראגג און טכבד געווען די טאכטער מיט אטאר מעסטע קלעם אויף די פלע-צע. די בעלעדיגטע און געשלאגענע טאכטער איז תיכף אוועק פון דערהיים צו איהרע א הער'ע בי וועלכער זי האט איבערגעגעכטיגט. בעלד צומאר-ענט איז זי געגאנגען צום ריכטער און אנגעקלאגט איהר מוטער אין געריכט אר שלאגען זי. ס'איז דערפיהרט גע-וארען א פראצעס געגען דער פרוי כריסטינע האודזיך לויט אלע כללים. די ריכטער האבען אנערקענט די מוטער אר שולדיג און אויף איהר ארויפגע-לעגט א שטראף פון הונדערט דאלאר. אדער 100 טעג תפיסה. דער מאטער און מען וועלכער האט די גאנצע צייט נישט געלעבט קיין אכ אויף דעם גאנצען ענין, האט נאכ'ן פסק-דין ערקלערט, אז אז ר'איז גרעם צו בעצאלען די הונדערט דאלאר. די מוטער האט אבער אויסגע-רופען, אז ער היל געהן אפקומען איהר שטראף אין דער תפיסה, כדי די טאכ-טער זאל זיך איבערצייגען וואסערע עולה זי איז בעגאנגען. און זי איז טאקעיש געגאנגען זיצען אין תפיסה.

הען די מוטער איז שוין געזעסען אין דער תפיסה-קאמער, האט די טאכטער באמת בעקומען חרטה פאר איהר טאט און זי איז נאכאמאל געלאפען אין גע-ריכט, אז מ'זאל בעפרייען די מוטער אויס זי הערט אויפרויכערן, אז זי הערט איהר מעהר נישט שלאגען. מ'האט דאן גערו-פען פרוי האודזישיך אין געריכט, אבער זי האט נישט געהאלט געבען אזא הבטחה. מערקעהרט, זי האט ערקלערט: לאמיך נור אחמקומען חל איך איהר חזיען האט איך קיין!

די מוטער איז דעריבער וויטער גע-בליבען אין ארעסט. די טאכטער געפע-ניגט פון געוויסענס-ביסען, האט דאן נאכ-אמאל דערלאנגט א ביטע חבען בע-גנעריגען די מוטער שוין אהן שום אנ-דערונגען.

טאר די רעפארטערען פון צייטונגען, וועלכע האבען זיך געיאגט נאך איהר-ווען בעי דער דאזיגער פראצעס-העלדין „מאדערנע טאכטער" האט די לעצטע ערקלערונג: אז זי האט הרטה אויף איהר טאט. די מוטער האט רעכט!

הען די מוטער איז ארויסגעלאזט גע-וארען פון דער תפיסה, איז זי געהען גע-ריכטהרט פון איהר טאכטער'ס הרטה, איז געפאלען אין איהרע ארמען אין בעדע האבען זיך הארציג צוקישט.

אין די אמעריקאנער צייטונגען געהט איצט אן א שפארניש: הער האט חל-מען גובר געווען? איז די טאכטער גע-זיגט געווארען דורך דער אלט מדרי-שער טשער, אדער דער זיג איז געהען אויף איהר זעט דורך דעם, האט זי האט ארויסגעהיזען איהר גרויסמוטיגקייט?...

ביי העגעך גליצענשטיין אין ניו-יארק.

(עגדע פון זייט 3).

חשלפ אוהר? פארוואס לאזט מען דו דיגדערטער אן פליעגדער ידרושע יאנ-גע קונסטלער האנגערן און קונסטלערוש ד'עמארגלזונרט ווערען אז דו גרויסע גוט ידרושע צעבמערן? פארוואס זאל גוט גלשאפען ווערען אזא ידרושער קינסט-צעטער, וואס זאל קאנצענטרירען און זיך דעטסע פון אנזערע עחות אין זאל געבען דער וועלט אזוירקליך לעב-מגרען בעשפיל?"

און גליצענשטיין האט מוט אן חוצש בוטשרלעט נערשרט וועגען דער מאדערנער גלעבנולטונגקט פון רעלע ידרע יד ידרושער כתבת און ידרושע פעטסט-לער. זיי הויבען נארנוש אז זי פער-שעהן, וואס פאר א ווערט עס האט כתבת און דער הענגער וועלט.

„נעמט, לטשל, מעגע פארבלעט דא און אמעריקא? ווייסען זיי, אז גליצענ-שטיין האט זוער מרעק געשאפען אז נאסען פון דער וועלט?"

די דערמאהנונג פון ד"ר רוסוישען שטע-מעלע האט אויף גליצענשטיין געהאט א מאנושע ווירקונג. ער האט פערגעסען אלץ און אלעמען און דער וועלט און זיי פער'הלומ'ט אנגעהויבען צו פערשרעכען ראם שטעטעל מארה, פון פאלוש, וואו ער אז געבוירען געווארען. נעהמאכט, נישט פערשרעגנט אכאל אפילו קוים פערשטענדליך זאגען, אבער פון מוט אנגעלוד דרכגעלעמטער שטהנגמט — האבען זיך אזאס נעמען פון זיין מוט.

פגים שטעטעל אזן דער פונכטלעכ-ארטער צו זיין פערשטארבענעם פא-טער. ד'האבן נאך קונכטל נוסח כע-דערט פגים מוזל פון א ידרושען אנטעל-לתעמט, — וואס האט נאר פלעכען אזוי דרוסעל פון זיין לעבען פערבראכט און דער פרעמד — אזא גלוהענדע פערשה-ראנג, אזא פערהוילתגג פגים אנרעגען פון זיין „אלמאנדרישען" פאטער. ער דערגעהלט רוהרעגדע נעשיכטען וועגען דער שלעכטער נאסקעמט פון זיין פאטער דער „ליזעזוק".

און אנ'ארטוקעל וועגען גליצענשטיין'ן האבן אויך אבב בעגעגנט דעם פאטער, אז זיין פאטער האט זיך פערנומען מיט דרוצען מצבית. דא האבען מיר ע'דע-דעלשען אובערגאנג פגים פאטער אז זאדן... ווער ווייסט, וואס פאר א קונסט-לער געניים אז פערלוירען געגאנגען אין דער פערוואו פגים ל"ו'ונק פון מיראק...

בעת גליצענשטיין דאט דערצעהלט וועגען זיין שטעטעל אין פאטער האט אוך נושט ווילעדיג געטראכט וועגען דעם. אז אזן א נעשרובענער אין ליטע-ראנוש בעארבעטער פארם וואלטען זיי-נע זכדוגות נעהאט א בעדעטענדען קל-מור תומטארישען ווערט. ל'האב אזהם חאט אויך געזאגט. ל'פוהל מיר נבער נוט פערעלמונט אזפערגעבען דער עפעגט לוקסטט דעם עגטפער, וואס אוך האט אויף דעם בעקומען...

לעצטע טעג פון ניקאלאי דעם II.

איז צארסקאיע סעלא.

(עגדע פון זייט 4).

געקעהרט. די בארגען בענקענדארך האט געטרוגקען טע צוזאמען מיט דאמען און מיט אייגיגע אפיצירען, וועלכע האבען אויפגעפאסט אויף דער ארבייט ווי מען מאקט דעם מאגאזט.

דער צאר איז צוגעקומען צום טיש און האט גטבעטען א גלאז טיי פאר זיך. דאן זעגען די אפיצירען אויפגע-שטאנען און האבען געזאגט, אז „זיי קענען נישט זיצען מיט ניקאלאי ראמא-נאוו בי אזון טיש".

אויגער פון די אפיצירען — שרייבע בענקענדארך — א געהעזענער גוהארדיע-אפיציר מיט א „נעגרע" - אויסצייכונג אויף דער ברוסט. האט מיר אויפ'ן אויער געזאגט, אז דער קאמענדאנט קיז-מין האט איהם געסטראשעט מיט א רע-וואלוציאנערען שריעבעל, דערפאר האט ער האט זיך אונטערהאלטען מיט אייגער פון די גרויס-פירשטנס. אנדערע אפיצי-רען האבען זיך פערנשפערט מיט דעם, אז פאר די פאלדאטען קענען זיי נישט ארויסטרעטען זעערע אמת'ע געזיהלען, אבער די פערשידיגונג אויפ'ן אויער — שרייבע בענקענדארך—האבען נישט אב-גאמעקט, אדער אפגעשראקט די שענד-ליכע סצענע...

ערשט געגען זעקס דעם זייגער זענען אנגעקומען די אויטאמאביליען. פון ער-שטען אויטאמאביל איז אויסגעשטיגען קערענסקי, איז צוגעקומען צום צאר און איהם געזאגט, אז דער צוג שעפהט גרייט. נאכדעם האט ער מיט אונאיבער-שריבענער אונגעצווינגליכקייט דערלאנגט די האנד דער צארין און די גרויס-פירשטינען.

די צארישע פאמיליע איז אייגגעשטי-גען אין די אויטאמאביליען, צו אונטער-געהמען זייער—לעצטע רעזע!

—0—

ביי העגעך גליצענשטיין אין ניו-יארק.

(עגדע פון זייט 3).

חשלפ אוהר? פארוואס לאזט מען דו דיגדערטער אן פליעגדער ידרושע יאנ-גע קונסטלער האנגערן און קונסטלערוש ד'עמארגלזונרט ווערען אז דו גרויסע גוט ידרושע צעבמערן? פארוואס זאל גוט גלשאפען ווערען אזא ידרושער קינסט-צעטער, וואס זאל קאנצענטרירען און זיך דו דעטסע פון אנזערע עחות אין זאל געבען דער וועלט אוורקליך לעב-מגרען בעשפיל?"

און גליצענשטיין האט מוט אן חוצש בוטשרלעט נערשרט וועגען דער מאדערנער גלעבנולטונגקט פון רעלע ידרע יד ידרושער כתבת און ידרושע פעטסט-לער. זיי הויבען נארנוש אז זי פער-שעהן, וואס פאר א ווערט עס האט כתבת און דער הענגער וועלט.

„נעמט, לטשל, מעגע פארבלעט דא און אמעריקא? ווייסען זיי, אז גליצענ-שטיין האט זוער מרעק געשאפען אז נאסען פון דער וועלט?"

די דערמאהנונג פגים רוסוישען שטע-מעלע האט אויף גליצענשטיין'ן געהאט א מאנושע ווירקונג. ער האט פערגעסען אלץ און אלעמען און דער וועלט און זיי פער'הלומ'ט אנגעהויבען צו פערשרעכען ראם שטעטעל מארה, פון פאלוש, וואו ער אז געבוירען געווארען. נעהמאכט, נישט פערשרעגנט אכאל אפילו קוים פערשטענדליך זאגען, אבער פון מוט אנגעלוד דרכגעלעמטער שטהנגמט — האבען זיך אזאס נעמען פון זיין מוט.

פגים שטעטעל אזן דער פונכטלעכ-ארטער צו זיין פערשטארבענעם פא-טער. ד'האבן נאך קונכטל נוסח כע-דערט פגים מוזל פון א ידרושען אנטעל-לתעמט, — וואס האט נאר פלעכען אזוי דרוסעל פון זיין לעבען פערבראכט און דער פרעמד — אזא גלוהענדע פערשה-ראנג, אזא פערהוילתגג פגים אנרעגען פון זיין „אלמאנדרישען" פאטער. ער דערגעהלט רוהרעגדע נעשיכטען וועגען דער שלעכטער נאסקעמט פון זיין פאטער דער „ליזעזוק".

און אנ'ארטוקעל וועגען גליצענשטיין'ן האבן אויך אבב בעגעגנט דעם פאטער, אז זיין פאטער האט זיך פערנומען מיט דרוצען מצבית. דא האבען מיר ע'דע-דעלשען אובערגאנג פגים פאטער אז זאדן... ווער ווייסט, וואס פאר א קונסט-לער געניים אז פערלוירען געגאנגען אין דער פערוואו פגים ל"ו'ונק פון מיראק...

בעת גליצענשטיין דאט דערצעהלט וועגען זיין שטעטעל אין פאטער האט אוך נושט ווילעדיג געטראכט וועגען דעם. אז אזן א נעשרובענער אין ליטע-ראנוש בעארבעטער פארם וואלטען זיי-נע זכדוגות נעהאט א בעדעטענדען קל-מור תומטארישען ווערט. ל'האב אזהם חאט אויך געזאגט. ל'פוהל מיר נבער נוט פערעלמונט אזפערגעבען דער עפעגט לוקסטט דעם עגטפער, וואס אוך האט אויף דעם בעקומען...

לעצטע טעג פון ניקאלאי דעם II.

איז צארסקאיע סעלא.

(עגדע פון זייט 4).

געקעהרט. די בארגען בענקענדארך האט געטרוגקען טע צוזאמען מיט דאמען און מיט אייגיגע אפיצירען, וועלכע האבען אויפגעפאסט אויף דער ארבייט ווי מען מאקט דעם מאגאזט.

דער צאר איז צוגעקומען צום טיש און האט גטבעטען א גלאז טיי פאר זיך. דאן זעגען די אפיצירען אויפגע-שטאנען און האבען געזאגט, אז „זיי קענען נישט זיצען מיט ניקאלאי ראמא-נאוו בי אזון טיש".

אויגער פון די אפיצירען — שרייבע בענקענדארך — א געהעזענער גוהארדיע-אפיציר מיט א „נעגרע" - אויסצייכונג אויף דער ברוסט. האט מיר אויפ'ן אויער געזאגט, אז דער קאמענדאנט קיז-מין האט איהם געסטראשעט מיט א רע-וואלוציאנערען שריעבעל, דערפאר האט ער האט זיך אונטערהאלטען מיט אייגער פון די גרויס-פירשטנס. אנדערע אפיצי-רען האבען זיך פערנשפערט מיט דעם, אז פאר די פאלדאטען קענען זיי נישט ארויסטרעטען זעערע אמת'ע געזיהלען, אבער די פערשידיגונג אויפ'ן אויער — שרייבע בענקענדארך—האבען נישט אב-גאמעקט, אדער אפגעשראקט די שענד-ליכע סצענע...

ערשט געגען זעקס דעם זייגער זענען אנגעקומען די אויטאמאביליען. פון ער-שטען אויטאמאביל איז אויסגעשטיגען קערענסקי, איז צוגעקומען צום צאר און איהם געזאגט, אז דער צוג שעפהט גרייט. נאכדעם האט ער מיט אונאיבער-שריבענער אונגעצווינגליכקייט דערלאנגט די האנד דער צארין און די גרויס-פירשטינען.

די צארישע פאמיליע איז אייגגעשטי-גען אין די אויטאמאביליען, צו אונטער-געהמען זייער—לעצטע רעזע!

—0—

ראבבא

אנהויב מאי ח.י. עפען איך אין ר א ב ב א אין דער פראכ-טולער, גענויערטער הויל „קלאשובקע" און אין דערגעגעליגענדען הילצערנעם גרין, גענען מאסנע-הארד

א פענסיאנאט „כלאנצע"

פאר קינדער פון 6 יאהר אן און פאר יודישע יונגען פון פארט גלשלעכטער אונטער דער פערזענליכער ערציהערישער לייטונג פון פראו. ד"ר ווילהעלם פאלעס און בי דער פיזיקאלישער אויסגעפרוביטער פעדאגאגישער קראפט.

די השגחה פון די לעהרער און מעדאגאגין הערט זיין די זארג-פולסטע. ג שמאקע און גוטע כשר'ע קוך עגלשער-רכינד פאר קינדער זויגיג צימערען, א גרעסע דרום'דיגע פעראפע פאר זון-בעדער, הצפערלעטונג, 2 מאנאט-פלעצער. מערהיילונגען און שפיל'ערען לויט'ן פיסטעם פון פראק. פיאסעצקי, סטניס-קאר, א שפעציעלער קרעקעס-פלאץ, „פינג-פאנג"-ווישען, א „שליפאשניצע", חיושדאוקעס שיאשקובק פ. אויספלוגען, מאר שפעצלונגען, אר'ינדען א.א.ח. א אוי-נגען אומזיסטע ביכער-לעהערה. א שענדיגע מעדיציניש חשגחה. אפטייק אויפ'ן ארט.

אינפארמאציעס ערטיילט און אנמעלדונגען נעמט אן Prof. Dr. Wilhelm Fallek, Łódź, Pomorska 91, 3-טער שטאק, פראנט. טגליך מעגליך פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.

מיט אכטונג

Marja Bekówna.

דאס אנאנסען- און פרעסע-ביורא

„נארפאל"

פיעטריסאווער 82, טעל. 67-17

ערלעדיגט

א הון אנגעפן און ידיעות פאר אלע צייטונגען אין דער וועלט אויך

אמביליגסטען אלערליי ביטעם:

הענען מיליאנער-עגנים, קלאזולעס, אבזוציעטשעניעס אויף אלע שעטע אין פוילען, ערהאלגניעס, רעקורסען, הענען דירה-געלר, מעפער, לויט'ן גמעסטען אוסטען.

פ'הערען אויך ערלעדיגט אלערלי מערמיטלונגען און אינפארמא-ציעס אום דינגען אדער מערדינגען דירות, הויזער, פלעצער אז"א

שנעל, רעיעל און אמביליגסטען!

Biuro „KORPOL" Piotrokowska 82, tel. 67-17.

טוך מערן ח.י. דערשינט דער ערשטער נומער פון

ליטעראַרישען חודש-זשורנאל

„טריט"

אין וועלכען פ'צעטיליגען זיך: בערשלינג פ., גיטס י., ב., הקלמאן מ., הישענבערג מ., זקלקאוויטש י., שורקע י., מוקס ח. ל., קרוי ח. ל., ראבען י., שפיגל י., א.ש.

אין אלע הייכטיגע ענינים דארף מען זיך וועגען צו:

מ. הישענבערג, זגערזשער 16. 3563

Magistrat m. Łodzi

niniejszem wzywa wszystkie osoby, posiadające

plany hipoteczne,

do składania ich do dnia 15 maja 1928 roku w Wydziale Budownictwa Magistratu pokój No. 41 za pokwitowaniem celem uwzględnienia w miarę możności interesów tych osób przy opracowaniu projektu regulacji m. Łodzi. Plany te zostaną zwrócone za pokwitowaniem do dnia 15 czerwca 1928 roku, a na żądanie w poszczególnych wypadkach mogą być wydane niezwłocznie.

PROSZEK OD BÓLU GŁOWY DLA DOROSŁYCH

„KOWALSKINA"

USUWA NAJSILNIEJSZE BÓLE GŁOWY

AK

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI" WARSZAWA.

לעטשניצע

17 זגערסקא 17, טעל. 16-33.

אלערלי קראנקהייטען הערען עמפאנגען דורך מעציאליסטישע דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אבינד.—מאנטאג, מיטוואך פרייטאג, שבת נאכמיטאג.

ווער?

ס'בעקומט איצט צונעשיקט א נאמען פלאטניטשי אויף אומזאץ-שטייער (Podatek obrotowy)

פאר'ן יאהר 1927

און נעמינט אין, אז מ'האט איהם צו הויך אפגעשאצט, זאל זאפארט קומען שרייבען

א רעקורס

אינ'ם לאנג-יעהריגען קאמפעטענטען ביורא

„ארגוס" זאכאדניא 36

ZGUBIONO

książkę wojskową z różnemi wojskowemi dokumentami jak również paszport na imię Chaim Nute Huse urodz. 1886 służył w 191 pp. w Orenburgu. Uczciwy znalazca zechce zwrócić do adm. „Lodzer Tageblat"

צו שטאפן און ניפען

נעהם איך אן אלערליי סחורות

וסכאדניא 61

וואוינונג 1.

Palace Hotel — Bellevue & Regina

אבאצירא

די בעסטע הייזער אויפ'ן ארט. 400 צימער זענען יעצט אונטער גלייכער לייטונג פון E. Kunz שענסטער ים-בעגעגנד. בארד-סעזאן מאי—אקטאבער. ים-צימער מיט בעלקען אינקל. פולער פענסיאן פון 40—50 לירע.

ציהן-ארצט

ר. זוירער

(דער עלטערער) וסכאדניא 49

זעהנדיג א לענגערע צייט אין דער שטאדט אין

צוריקגעקומען

נעמט אן צו פלאמבירען, ציהען ציהען מיט אויך קינסטליכע ציהן הערט אויסגעפיר הרט לויט דער לעצטער אויסלעגונג. מעסיגע צו מעסיגע פרייזען.

א פאראדע א זל — א פאראדע 3 זל

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת???

פארוואס לויט יקיפרסר איינציגער אין ווירא

17 פיעטריסאווער 17

דורכגעגנג זאכאדניא 52.

ואמרת אלין זאלסט דו איהם זאגען, אז נור אין די אויבענדערמאגנט ביורא הערט געשרי-בען לויט'ן אוסטאו אלערליי ביטעס, קלאזולעס, זעבעזיקעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען אמע'ציעס, אפאזיציעס, קערנע און ציהולנ-רעקורסען, אדהאלגניעס, ביטעס אין אלע מע-ליצי-בעצירקען, קאמיסאריעס-זשאנדו, אקטער. אינטעגידיט, ספעציאליסט פון שותפות-אקטען

מיט אכטונג

י. כאנעלא רעכט-קאנסולענט.

שרייבען

שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעהאוסטער קאליגראף ל. בערמאן אין 15 לעקציעס. אויך הערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יודישען ברייף, אויך דעם חאט קען גערגישט אין א חודש-צייט.

זאוואדזקא 19, פראנט 1 שט.

וויכטיג פאר דאמען!

נור אזר דטמעז-הייטע קמדע און דטמעז-הייטע קמדע פון דטמעז-הייטע קמדע פון דטמעז-הייטע קמדע פון